

bestämmas emellan Bohus och Elfsborgs län, å ena, och Göteborgs län å andra sidan, på det sätt att Bohus län med gräns vid Nordre elf och lämplig del af Elfsborgs län sammanlades till ett landtregeringsområde, och södra delen af Elfsborgs län blefve tillagd Göteborgs län, med residens för det sistnämnda i Göteborg och det förra i Uddevalla eller Venersborg — eller om denna reglering skulle mötas af allt för stora hinder i anseende till landsdelarnes olika arkiv m. m., det måtte af Kongl. Maj:t bestämmas, att länsstyrelsen för Göteborgs och Bohus län skall hafva sitt säte i den för länet centralt belägna staden Uddevalla, samt till Riksdagen inkomma med proposition om det anslag, som i och för omregleringen eller flyttningen kan blifva erforderligt.

Stockholm den 28 Januari 1881.

A. P. Lind.

N:o 95.

Af Herr A. P. Lind: Om upphäfvande af Kongl. Förordningen den 16 November 1863, angående allmänt kyrkomöte.

Vår grundlag lemnade förr Riksdagen odelbar rätt att gemensamt med regeringen lagar stifta, ändra eller upphäfva. Detta bud i grundlagen kvarstår på sätt och vis ännu; dock har det blifvit betydligt inskränkt dels genom Kongl. Förordningen af den 16 November 1863, angående allmänt kyrkomöte, dels genom nu gällande Riksdagsordningen af den 22 Juni 1866, jemte Regeringsformens samma dag och år i vissa delar antagna förändrade lydelse, hvarigenom tillerkänts kyrkomötets *veto* i allt hvad den kyrkliga lagstiftningen rör.

Enligt min oförgripliga mening hafva de båda statsmakterna genom detta sätt att afhända sig rätten att stifta, ändra eller upphäfva lagar förklarat sig omyndiga och inkompetenta i allt hvad som rör den kyrkliga lagstiftningen. Denna omyndighetsförklaring är ovärdig på samma gång som den är orättvis. Ty medlemmarne af de ofvannämnda båda statsmakterna bestå ju i de allra flesta fall utaf bekännare af vår lutherska kyrka, och lika stor och sann religiositet torde bland dem vara rådande, som till exempel bland prester och lekmän å ett kyrkomöte. Ej är det skäl att antaga det någon förändring härutinnan skall inträda. Hvarför då bibehållandet af denna tredje statsmakt i frågor rörande kyrkolagstiftningen? Och hvad har kyrkomötet inom området af denna lagstiftning uträttat? Det är en fråga, som ej så sällan blifvit framställd, och svaret är ej så svårt att gifva. Det har uträttat litet eller intet. Det har visat sig vara ett beklagdt nej på de allt starkare krafven af reformer i kyrkligt hänseende. Härigenom har det enligt min mening, om ej framkallat, så dock gifvit starkare fart åt de olika religiösa strömningar, som nu uppröra vårt land. För dessa strömningar bör man ingalunda, likt kyrkomötet, slå döförat till, utan tvärtom synnerligen beakta dem. Här är regeringens och Riksdagens samarbete af synnerlig vikt, utan någon som helst inväntan på kyrkomötets samtycke, ty ett sådant lär ej komma hvarken i elfte eller tolfte timmen.

Man torde invända: vördiga presterskapet blir ju härigenom uteslutet från allt deltagande och inflytande i stiftande, förändrande eller upphäfvande af lagar, som röra detsamma ganska nära både i ena och andra hänseendet. Och nog torde dess medverkan vara nödvändig, när man skall taga i tu med vår kyrkolag, mossbelupen sedan flera århundraden tillbaka. Jag svarar härpå, att genom upphäfvande af kyrkomötets *veto* någon mannamån ej begås mot vördiga presterskapet; det uteslutes ej härigenom från att deltaga i den kyrkliga lagstiftningen. Hvar och en af dess ordinarie medlemmar är ju valbar till Riksdagen, och flere framstående prestmän äro ledamöter i den ena eller andra af Riksdagens Kamrar. De hafva äfven visat, att de med sina vidtomfattande kunskaper och stora förmåga utöfva ett aktningvärdt inflytande på riksdagsarbetet. Och skulle, som ej är att förmoda, den olyckan inträffa, att valmännens förtroende ej mera sände till vår frisinnaede lagstiftande församling sådana förmågor, som prestmän vanligen äro, så finnes för dem ändock tillfälle att göra sin talan gällande hos Sveriges regering och Riksdag. Vördiga presterskapet kan genom sina stiftsmöten eller ock genom allmänt fristående kyrkomöten göra en påtryckning, om så är af nöden, i vida större mån än både reformföreningar, folkmöten, skolläraremöten m. fl. i de frågor, som röra dem.

Jag sammanfattar min mening i nedanstående:

Kyrkomötet är en institution, som, så vidt jag har mig bekant, saknar motstycke i hvarje annat land; det har visat sig vara ett stort hinder för de reformer i kyrkolagstiftning, som äro af nöden att skyndsamt utföra; dess tillvaro utgör ett misstroende mot regering och Riksdag såsom lagstiftare; det har af den allmänna opinionen redan fått sin dom, som en otidsenlig inrättning.

Derföre vågar jag föreslå, att Riksdagen ville för sin del besluta,

att Kongl. Förordningen af den 16 November 1863 om allmänt kyrkomöte må till hela sitt innehåll upphävas.

Genom annan motion, som jag med anledning af denna kommer framdeles att afgifva, ämnar jag föreslå ändringar i de paragrafer i grundlagen, som röra kyrkomötets *veto* i kyrkolagstiftningen.

Stockholm den 25 Januari 1881.

A. P. Lind.

N:o 96.

Af Herrar Liss Olof Larsson, Sven Ersson och S. M.

Olsson: *Om utanordnande till ett blifvande bolag för anläggning af jernväg från Bergslagernas jernväg till Siljans segelbara vatten af ett utaf Bergslagernas jernvägsaktiebolag förverkadtt belopp.*

Ingen ort inom vårt land har i fråga om jernvägar blifvit så ogynnsamt behandlad eller, rättare, haft sådan otur, som öfre Dalarne, och likväl är denna ort af den betydenhet, att den eger berättigade anspråk på en sådan lättnad i sina kommunikationer.